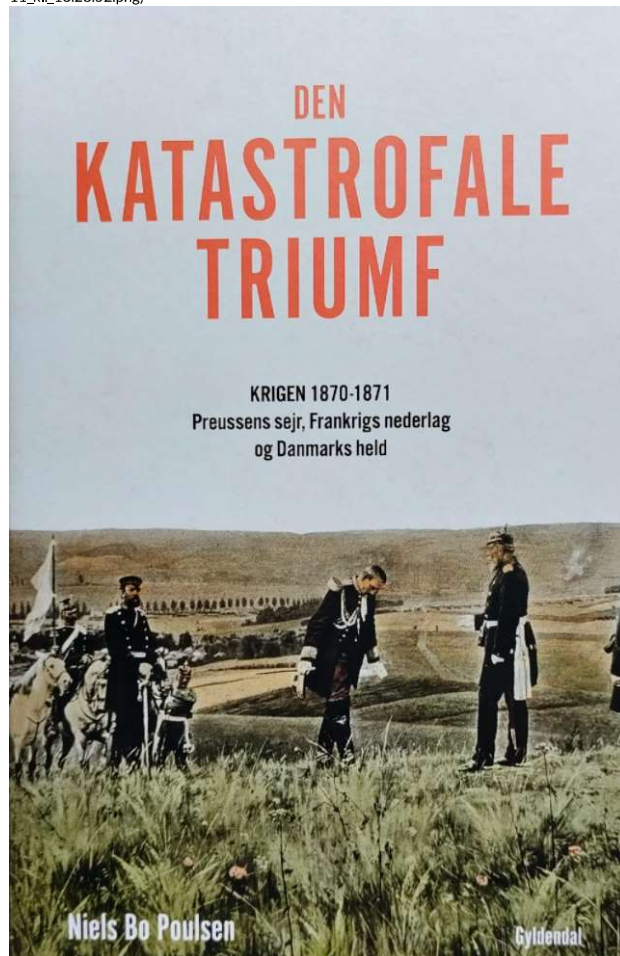

Den Katastrofale Triumf

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/8016/4700/2161/Skaermbillede_2022-03-11_kl_13.28.52.png)

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/8016/4700/2161/Skaermbillede_2022-03-11_kl_13.28.52.png)

()

Forfatter: Niels Bo Poulsen.

Titel: Den katastrofale triumf. Krigen 1870-1871. Preussens sejr, Frankrigs nederlag og Danmarks held.

Forlag: Gyldendal.

Antal sider: 352; Illustreret.

Vejl. pris: 269,95 kr.

ISBN: 9-788702-307542

Anmeldt af: Michael H. Clemmesen, pensioneret brigadegeneral, historiker.

Rating: 4.

Man kan ikke sige, at danske historikere har overrendt læserne med beskrivelser af Den Fransk-Tyske Krig 1870-71.

Da denne bog blev udgivet, var det 125 år siden, at den markant selvstændige højrepolitiker og veteran fra begge De Slesvigske Krige, oberst Niels Peder (N.P.) Jensen, udgav sin analyse af krigen, og det var 100 år siden, at den fremtrædende radikale historiker Aage Friis i sit værk om det nordslesvigske spørgsmål 1864-79 beskrev situationen lige efter krigsudbruddet, hvor der var risiko for, at Danmark ville slutte sig til Frankrig i håbet om at få Nordslesvig hjem efter et tysk nederlag.

Sammen med en gruppe jævnaldrende historikere har Niels Bo Poulsen bidraget med at gøre Tysklands krige vedkommende for danske læsere. For hans vedkommende startede det med deltagelsen i den første grundige kulegravning af de danske Waffen SS-frivilliges rolle under Anden Verdenskrig, der udkom i 1998. Mens Poulsen koncentrerede sin forskning om generel Waffen SS og 2. Verdenskrig på østfronten, fokuserede andre derefter på de dansksindede nordslesvigeres krigstjeneste på Vestfronten under Første Verdenskrig.

I 2018 udgav Poulsen sammen med to øvrige historikere Østfronten 1914-1924 set med danske øjne, der igen udnyttede det sønderjyske kildemateriale til at gøre historien relevant for danske læse. Herefter følger så denne bog. Men anvendelsen af de her mere sparsomme kilder fra den første krigstjeneste af bl.a. dansksindede preussiske værnepligtige er kun et af bogens nye bidrag til denne krigs historie og dens betydning for Danmark.

Dens første del giver en analyse af krigens baggrund bygget på den nyere forskning, og Poulsen er indlysende bevidst om, at moderne "ny" militærhistorie om krige grundigst muligt bør dække emner som krigens virkninger på de krigsførende befolkninger, krigsfangernes vilkår og kvindernes rolle. Kun på dette sidste område er det vanskeligt for forfatteren at finde meningsfuldt stof, fordi det først er under den efterfølgende franske borgerkrig mod Pariserkommunen i foråret 1871, at et større antal kvinder tiltog sig en synlig rolle.

Beskrivelserne af selve krigshandlingerne er velskrevet og overbevisende, og de støttes godt af kortskitser med en passende detaljeringsgrad. Som gammel officer noterer anmelderen dog, at anvendelsen af landmilitære begreber ikke overalt er helt sikker.

Hele bogen er så godt illustreret, som det var muligt med hensyn til datidens stadig primitive fotografiske teknik.

Bogens afsluttende diskussion af krigens virkninger på længere sigt er specielt grundig og overbevisende i behandlingen af Tyskland. I behandlingen af Danmark sættes spørgsmålstegn ved, om en dansk krigsdeltagelse ville have betydet en tysk annekstion af Danmark. Det er efter anmelderens opfattelse velbegrunder, da dette ville have fremkaldt hård modstand fra både russisk og britisk side, hvilket Bismarck ville have været akut bevidst om. I forvejen indebar krigen, at der ikke længere herskede en balance mellem magterne på det europæiske fastland.

Retrospektivt kan det som en afsluttende bemærkning anføres, at konsekvensen af krigen blev, at Danmark i de følgende 75 år mere eller mindre næsten konstant tilpassede sig tysk magt på den overbevisende måde, som Rusland nu forventer af Ukraine.

Bogen anbefales med fire stjerner.

